

Caroline Helene Hermansens tale ved Dansk Fjernvarmes landsmøde

Taler

Caroline Helene Hermansen
Formand for Danske Skoleelever

Dato

25. oktober 2024

Sted

Bella Center Copenhagen, Center
Blvd. 5, 2300 København

1 Tak for ordet.

Nogen af jer lægger måske mærke til, at jeg stikker lidt ud her på scenen. For som I nok allerede har regnet ud, er jeg ikke et energisektor-menneske. Mit generelle kendskab til energibranchen, er faktisk – ja, ret begrænset. Alligevel så håber jeg, at I vil lytte til, hvad jeg siger de næste 10 minutter. For jeg er nemlig et uddannelsesmenneske. Som formand for Danske Skoleelever repræsenterer jeg **over** 670.000 skoleelever, der alle er på første destination af deres uddannelsesrejse.

10

Det vil sige, at jeg repræsenterer de unge, der kan træffe et valg om en uddannelse i grønne nuancer, og dermed også den næste generation i jeres branche.

15 Som elev er uddannelsesvalget efter 9. klasse en svær størrelse. Det er allerførste gang, at vi skal tage en beslutning om vores fremtid, og vi kan både åbne og lukke døre for vores videre vej. Lige nu, så er det valg ikke bare helt vildt vigtigt for jeres sektor, men også for os elever. D. 8. oktober præsenterede regeringen nemlig sit udspil til en omfattende uddannelsesreform, der grundlæggende vil ændre det danske uddannelsessystem, som vi kender det. Selvom takterne i udspillet er gode, og den nye ungdomsuddannelse, EPX'en, er et godt første skridt på vejen til at gøre uddannelser, der er afgørende for den grønne omstilling, mere attraktive. Så er reformudspillet også et udtryk et skifte i uddannelsens rolle i samfundet. Og det kan bekymre mig en smule.

25

For da I var skoleelever, så var der nok ikke mange, der talte om store samfundsudfordringer og hensyn til kriser i sammenhæng med jeres uddannelsesvalg. Nej, der handlede det mest om lyst, praktik og hvad ens venner

30 og forældre havde valgt. I dag, er det anderledes. Samtalen om uddannelse
handler i høj grad om samfundets interesser. Og derfor kan valget af en
uddannelse også nemt komme til at handle mere om samfundshensyn, og
mindre om, hvad vi elever har lyst til og drømmer om. Dét skal vi passe på med.
For ingen elever kommer til at vælge en uddannelse – både med eller uden
35 grønne nuancer – af hensyn til samfundet. Man kan simpelthen ikke ”overtale”
os elever til at vælge en bestemt retning, ved at lukke døre for os eller skærpe
adgangskrav. Man kan til gengæld få os hen i en bestemt retning, ved at skabe
motiverende uddannelser og give os rollemodeller. Vi **skal** finde en måde hvor
drømme, muligheder og interesser kan forenes med et uddannelsesvalg, der
40 sikrer et godt generationsskifte i b.la. fjernvarmesektoren.

Men bare rolig, nu kan I godt sænke skuldrene! Jeg har nemlig også et forslag.
Det kræver dog noget fra jer, og derfor vil også gerne tillade mig at bede jer om
noget. Vi elever har nemlig brug for en mere virkelighedsvendt skole, hvor alle
45 kan spejle sig i nogen og få tændt en gejst. Vi kan ikke lave skole, hvis den ikke er
for alle. For at tale fjernvarme-sprog og oversætte: så ligesom at det varme vand
fra varmekædet bliver sendt ud til forbrugerne, og det afkølede vand sendes
retur til værket, hvor det bliver genopvarmet. Så bliver der også sendt en gevinst
retur til både jer og hele samfundet, når der bliver sendt praksisnær
50 undervisning og skole ud til os elever. Hvis energibranchen skal være attraktiv
for os unge, så skal vi allerede møde den i grundskolen. Det er helt vildt vigtigt,
at vi gennem vores skoletid både møder serviceteknikeren, ingeniøren og
direktøren, så vi bliver præsenteret for alle mulige slags uddannelser. Samtidig
skal vi også kunne spejle vores virkelighed i skolen – eller bliver den kedelig og
55 fjern for os. Og det er ikke svært med jeres branche, når vi de sidste par år har
hørt om klimaforandringer og energikrise alle vegne. Vi elever taler klima i
skolen, på sociale medier og om aftensmadsbordet. Det efterlader mange elever
med et ønske om at gøre mere og være en del af løsningen. Vi ved bare ikke
hvordan. Her er energibranchen én af de steder, vi ved, at vi skal se mod for et
60 grønnere Danmark. Problemet er bare, at vi ikke kender til alle de spændende
uddannelses- og jobmuligheder, der er inden for branchen. For når jeg starter
mit oplæg ud med at sige, at min viden om jeres branche, er ret begrænset, så
indrammer det problemet ret fint. Vi elever bliver ikke præsenteret godt nok for
vores muligheder, og sammenhængen mellem vores omverden og undervisning
65 er ikke stor nok. Det gør sig især gældende med klima, hvor mange elever føler
sig handlingslammede, bange eller ligeglade, fordi vi ikke konkret oplever
arbejdet med at omstille Danmark – og det er da drønærgerligt.

70 Det er ofte lettere at pege på problemer og udfordringer, end det er at finde på
gode løsninger – og det gør sig også gældende med vores uddannelsesvalg. Jeg
fornemmer det faktisk en smule i reformudspillet. Derfor synes jeg også, det er
lidt mærkeligt, at vi ikke rigtig forholder os til, at næsten hver tredje elev i seneste
75 trivselsmåling, siger, at undervisningen ikke giver dem lyst til at lære mere. Det
er da ikke grobund for en generation, der ikke er uddannelsessnobbede og har
lyst til at løse de store problemer. Så hvorfor starter vi ikke der? Ved
motivationen. Vi skal skabe en mere praksisnær skole, der kan rumme alle elever.
De boglige, de praktiske og alle dem imellem. Men når regeringen d. 8. oktober
fremlægger planer om at fremrykke uddannelsesvalget ved at afskaffe 10. Klasse
80 og skærpe adgangskravet til STX og HHX, så hjælper det nul og nix på
motivationen. Det er ikke fordi, jeg ikke tror på, at reformen langt hen ad vejen
kan få flere til at vælge en uddannelse inden for jeres sektor – det kan den med
EPX'en – men fokuset er simpelthen det forkerte sted.

85 Heldigvis tror jeg, der ligger et stort uforløst potentiale i at skabe en mere
praksisnær og spændende undervisning, ved at åbne skolen op for jeres sektor.
Men det kræver også, at I åbner dørene for børn og unge. Når I inspirer os, viser
os rollemønstre inden for jeres fag og branche, og er synlige i vores
lokalsamfund, så møder I måske jeres kommende medarbejdere. Lad os komme
90 på besøg på det lokale fjernvarmeanlæg, i erhvervspraktik og måske løse små
opgaver for jer. Dét har nemlig langt større betydning for os elever og vores
uddannelsesvej end lukkede døre og snak om flere håndværkere. Start skole-
virksomheds samarbejder, hvor I reelt skaber relationer til eleverne i jeres
lokalområder. Hvis I vil skabe en god fremtidig arbejdsplads for de næste
95 generationer, bliver I også nødt til at kende os.

Det er jo egentlig ret simpelt – jeg synes i hvert fald, at det er langt mere enkelt
end fjernvarme: Vi elever har ikke en levende chance for at blive motiveret til at
vælge de grønne uddannelser, hvis vi ikke kender dem.

100

Så inviter os ind.

Tak for ordet.

105

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype
Digitalt manuskript

110 **Tags**
Politisk tale

Relateret
Marie Bjerres tale ved Dansk Fjernvarmes landsmøde
24. oktober 2024

115 **URI**
<https://www.dansketaler.dk/tale/caroline-helene-hermansens-tale-ved-dansk-fjernvarmes-landsmode>

120

125

130

135

140

145